

Türkiye Bankacılık Sistemi¹ “Haziran 2008”

Haziran 2008 İtibariyle Bankacılık Sistemindeki Gelişmeler

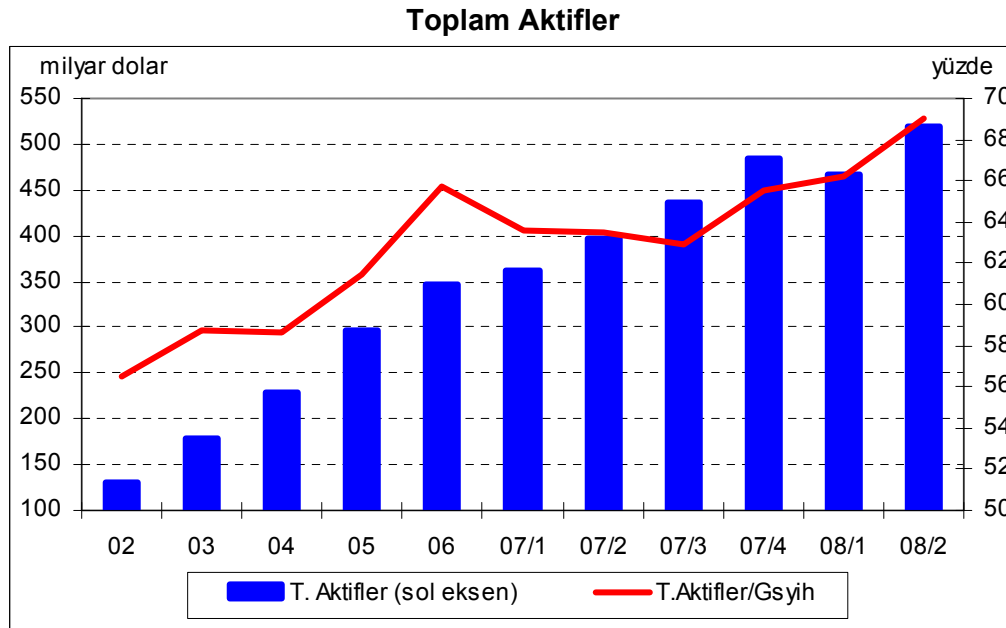
1. Genel Değerlendirme

Ekonomik faaliyetin büyüme hızında yılın ikinci çeyreğinde görülen yavaşlama, uluslararası finans piyasalarında yaşanan dalgalanma ve bunun yatırımcı davranışlarına olan olumsuz etkileri ile siyasi belirsizliğin artması, bankacılık sektörünün performansına yansımıştır.

Sektörün bilanço büyüme hızı yılın ikinci çeyreğinde yavaşlamıştır. Kredi stokundaki artış, ivme kaybederek de olsa, devam etmiştir. Bankaların, takipteki kredilerinin bir kısmını aktif yönetim şirketlerine satmasına rağmen; takipteki krediler artmaya devam etmiştir. Özel karşılıkların takipteki kredilere oranı düşmüştür.

Yatırımcı algısının olumsuzla dönmesi sonucu, özellikle TL mevduatın vadesi kısalmış, repo işlemlerinden sağlanan fonların payı artmıştır. Faiz oranlarının yükselmesi kar hacmini olumsuz etkilemiş, YP cinsi finansal varlıklar yılın ikinci çeyreğinde azalmıştır.

Menkul değerler yeniden değerlendirme fonundaki azalma, özkaynakları olumsuz etkilemiş, bu etki sermaye yedekleri ve olağanüstü yedeklerdeki artışla dengelenmiştir. Özkaynak artışı yavaşlamış, sermaye yeterliliği standart rasyosu gerilemiştir.

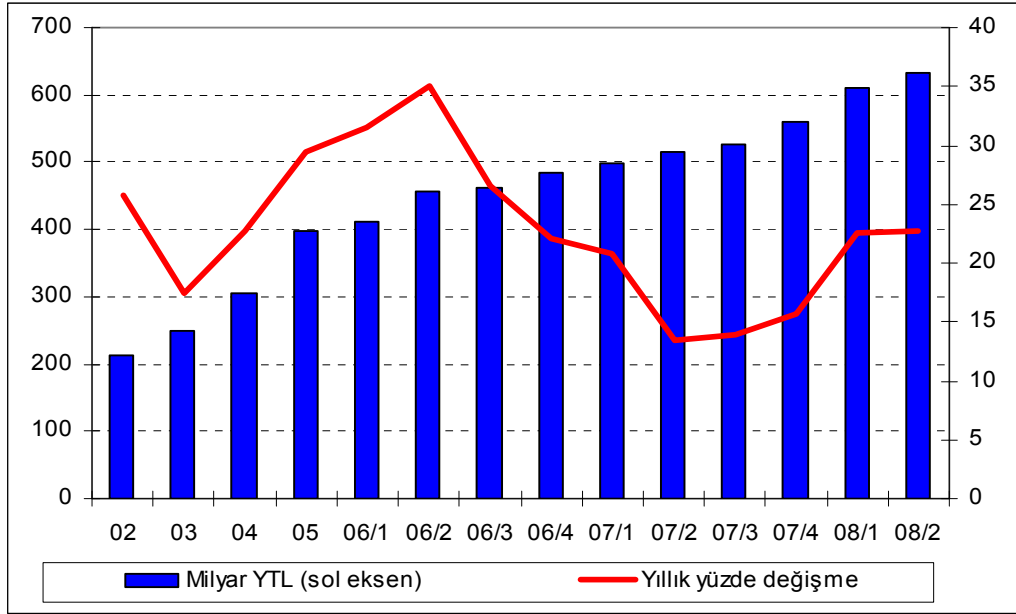

¹ Mevduat bankalarıyla kalkınma ve yatırım bankalarını (KYB) kapsamaktadır.

Uluslararası piyasalarda yaşanan sorunlar nedeniyle, bankalar risk dengeleme (hedge) çabalarını artırarak devam ettirmişlerdir. Risk dengeleme amaçlı işlemlerin etkisiyle, türev finansal araçlar yılın ilk yarısında yüzde 44 artarak, 228 milyar YTL'ye yükselmiştir.

Yılın ilk yarısında bilanço büyümesi, geçen yıl sonuna göre yüzde 13 düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye bankacılık sisteminin toplam aktifleri Haziran 2008 itibariyle 633 milyar YTL (519 milyar dolar) olmuştur. Toplam aktiflerin gayri safi yurtiçi hasılaya oranı Haziran 2008 itibariyle yüzde 69 düzeyindedir.

Toplam Aktifler (Milyar dolar ve gsyih'ya oran)

Yabancı para net genel pozisyonu 126 milyon dolar fazla vermiş; bilanço içi açık pozisyon 3,7 milyar dolar artışla, 14,2 milyar dolara yükselmiştir. Bu artışta, YP cinsi finansal varlıklardaki azalma etkili olmuştur. YP aktiflerin YTL karşılığının toplam aktifler içindeki payı Aralık 2007'ye göre değişmemiş ve yüzde 29 olmuş; YP kaynakların YTL karşılığının toplam pasifler içindeki payı ise 2 puan artarak yüzde 35'e yükselmiştir.

Geçen yıl sonuna göre, toplam aktifler mevduat bankalarında yüzde 13, kalkınma ve yatırım bankalarında ise yüzde 9 oranında artmıştır. Aynı dönem itibariyle, banka gruplarının toplam aktif, kredi ve mevduat içindeki paylarında bir değişiklik olmamıştır.

Geçen yıl sonuna göre, aktif büyüklüğüne göre ilk beş bankanın aktif, kredi ve mevduat payında değişiklik olmamıştır. İlk on bankanın krediler içindeki payı 1 puan artarak yüzde 84'e yükselmiş; aktif ve mevduat içindeki payları ise değişmemiştir.

Kredilerin toplam aktiflere oranı bir önceki yıl sonuna göre 3 puan artışla yüzde 53 olmuştur. Mevduatın krediye dönüşme oranı, Aralık 2007'ye göre 4 puan artarak yüzde 83'e yükselmiştir. Haziran 2008 itibariyle, bu oran kamu

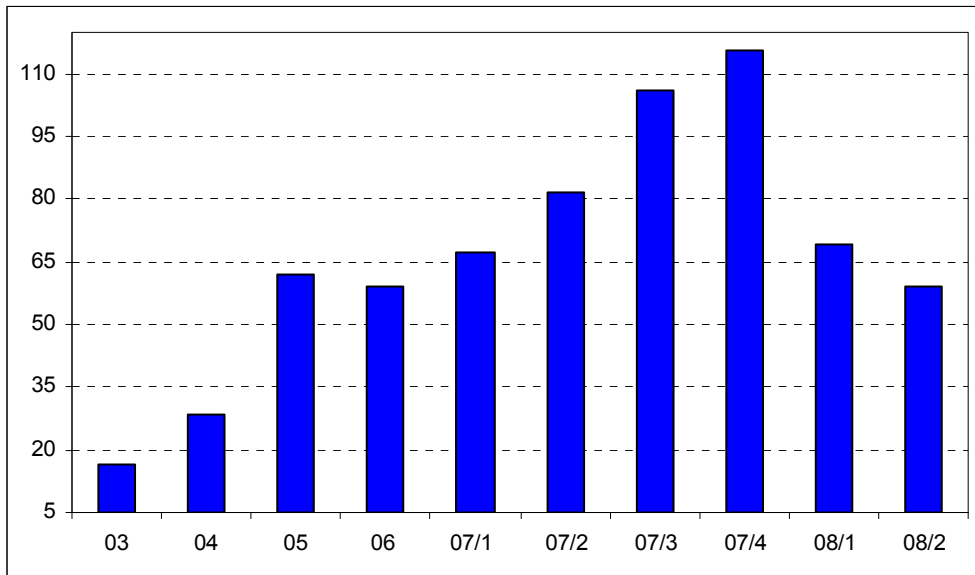
bankalarında yüzde 52, özel bankalarda yüzde 92 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 111 olmuştur.

Toplam aktiflerin yüzde 51'i, kaynakların ise yüzde 79'u 1 yıldan daha kısa vadeli.

Sektör özkaynakları, Aralık 2008'e göre önemli değişme göstermemiş ve Haziran 2008 itibariyle 74,1 milyar YTL (60,8 milyar dolar) olmuştur. Serbest özkaynakların toplam aktiflere oranı ve sermaye yeterliliği standart rasyosu Aralık 2007'ye göre gerilemiştir.

Kar hacmi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2 artarak 8.004 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Faiz marjı artmış, fakat diğer faaliyet giderleri ile kredi ve diğer alacaklar değer düşüş karşılıklarındaki artış, faiz marjından gelen olumlu etkiyi sınırlandırmıştır. Yıllık bazda özkaynak karlılığı, yıl sonuna göre değişmemiş ve yüzde 19,5' düzeyinde gerçekleşmiş; yıllık bazda aktif karlılığı ise yüzde 2,6'dan yüzde 2,3'e gerilemiştir.

İMKB'de İşlem Gören Finansal Kurumların Piyasa Değeri (Milyar Dolar)

Finansal kurumların toplam piyasa değeri 2007 yıl sonundaki 115 milyar dolardan, Haziran 2008 itibariyle 59 milyar dolara gerilemiştir.

Bilanço dışı işlemler özellikle türev finansal araçlar kalemindeki artışa bağlı olarak büyümüştür.

Haziran 2008 itibariyle faaliyet gösteren banka sayısı 46 tanedir. Mart 2008 dönemine göre, banka sayısı değişmemiş, şube sayısı 322 adet artarak, tarihsel olarak en yüksek düzeyi olan 8.174'e yükselmiştir.

2. Bilanço içi ve dışı gelişmeler

2.1. Büyüme

Türkiye bankacılık sistemi toplam aktifleri, Haziran 2008 itibariyle, bir önceki yıl sonuna göre YTL bazında yüzde 13 artarak 633 milyar YTL, dolar bazında ise yüzde 7 artarak 519 milyar dolar olmuştur.

Başlıca Bilanço Kalemlerinde Değişme (Milyon YTL)

	Varlıklar	
	Aralık 2007 – Haz. 2008	Mart 2008 – Haz. 2008
Likit aktifler	6.224	3.837
Finansal varlıklar	7.794	-4.340
Krediler	56.862	21.566
Duran aktifler	-453	464
Diğer aktifler	1.404	393
Toplam	71.831	21.919
-YTL	15.440	30.204
-YP	56.391	-8.284

	Kaynaklar	
	Aralık 2007 – Haz. 2008	Mart 2008 – Haz. 2008
Mevduat	47.829	13.821
Mevduat dışı kayn.	17.277	5.381
Özkaynaklar	570	550
Diğer pasifler	6.156	2.167
Toplam	71.831	21.919
-YTL	40.596	20.894
-YP	31.327	1.025

Mart 2008 itibariyle yüzde 67 olan toplam aktiflerin gayri safi yurtiçi hasılaya oranı, Haziran 2008 itibariyle yüzde 69 düzeyinde gerçekleşmiştir. Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2008 yılının ilk yarısında, Aralık 2007'ye göre 71,8 milyar YTL artış kaydetmiştir. Bu artışın yüzde 67'si (47,8 milyar YTL) mevduattan; yüzde 24'ü (17,3 milyar YTL) mevduat dışı kaynaklardan, yüzde 9'u (6,2 milyar YTL) diğer pasiflerden gelmiştir. Özkaynaklarda önemli bir değişme olmamıştır.

Sağlanan kaynakların yüzde 79'u (56,9 milyar YTL) kredilere, yüzde 11'i (7,8 milyar YTL) finansal varlıklara, yüzde 9'u (6,2 milyar YTL) likit aktiflere ayrılmıştır. Duran aktifler ve diğer aktiflerdeki değişim sınırlı kalmıştır.

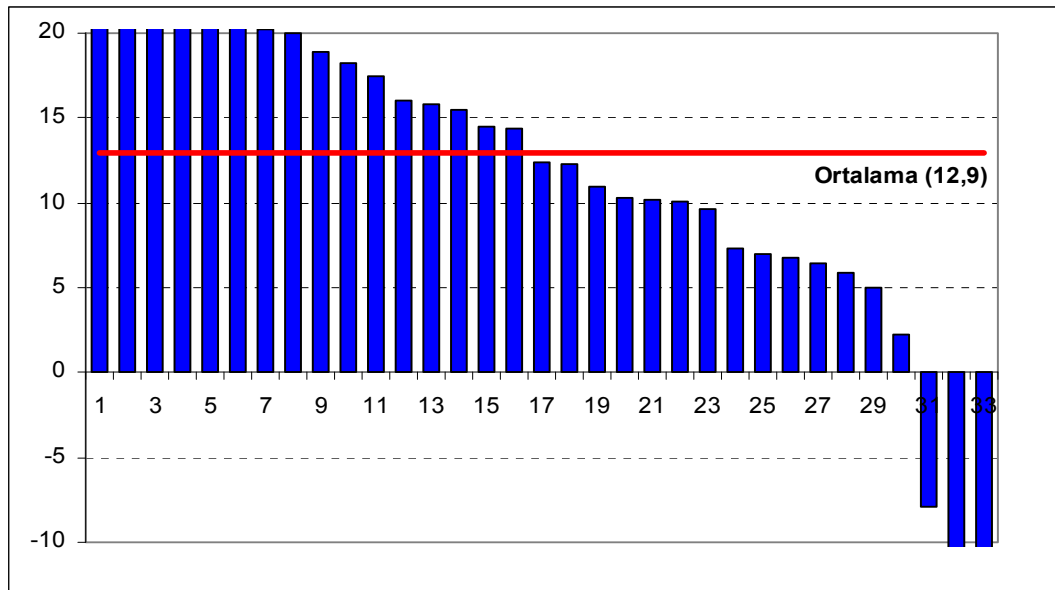
Yılın ikinci çeyreğinde bilanço büyümesi yavaşlamış ve finansal varlıklar özellikle YP cinsinden kalemler itibariyle azalmıştır. Bu nedenle, yılın ikinci çeyreğinde aktif YP kalemler azalmış, sektörün bilanço içi açık pozisyonu büyümüştür.

Türk Bankacılık Sistemi, Haziran 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2007-Haz. 2008 Yüzde değişme	
			YTL	dolar
Mevduat bankaları	612.516	502.639	13	7
Kamu bankaları	183.842	150.863	12	7
Özel bankalar	331.302	271.871	13	7
Fondaki bankalar	776	637	-8	-12
Yabancı sermayeli bankalar	96.595	79.267	15	9
Kalkınma ve yatırım bankaları	20.488	16.813	9	3
Toplam	633.003	519.451	13	7

Aktif toplamı, 2008'in ilk yarısında, Fon bankası hariç, mevduat bankaları grubuna dahil olan bütün banka gruplarında artmıştır. Kalkınma ve yatırım bankaları grubunun aktif toplamı ise yüzde 9 oranında artmıştır.

Mevduat Bankalarında Üç Aylık Büyüme (yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

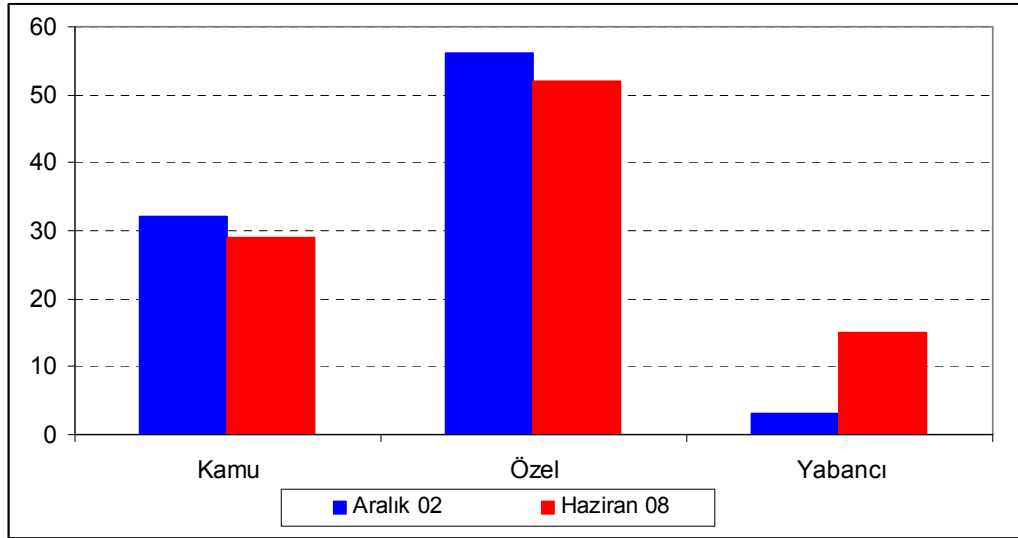
Aralık 2007- Haziran 2008 döneminde mevduat bankaları bilanço büyüklüğü ortalama yüzde 12,9 artış kaydetmiştir. Sektörde faaliyet gösteren 33 mevduat bankasının 16 tanesi sektör ortalamasının üzerinde büyümüştür.

Mevduat bankalarının 14 tanesinin bilanço büyüklüğü ortalamanın altında artarken, 3 mevduat bankasının bilançosu da küçülmüştür.

2.2. Sektör Payları

Haziran 2008 itibariyle, bir önceki yıl sonuna göre, sektör toplam aktifleri içinde, mevduat bankalarının ve mevduat kabul etmeyen bankaların payları değişmeyerek, yüzde 97 ve yüzde 3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Banka Gruplarının Toplam Aktifler İçindeki Payı (yüzde)

Toplam aktiflerin, kredilerin ve mevduatın dağılımında, banka gruplarının paylarında Aralık 2007'ye göre değişiklik olmamıştır.

Grupların Sektör Payları (Yüzde)

	Toplam aktifler		Toplam mevduat		Toplam krediler	
	Aralık 2007	Haz. 2008	Aralık 2007	Haz. 2008	Aralık 2007	Haz. 2008
Mevduat bankaları	97	97	100	100	96	96
Kamu bankaları	29	29	36	36	23	23
Özel bankalar	52	52	50	50	55	55
Fondaki bankalar	0	0	0	0	0	0
Yabancı serm. b.	15	15	14	14	18	18
Kalk. ve yatırım b.	3	3	-	-	4	4
Toplam	100	100	100	100	100	100

2.3. Yoğunlaşma

Sektördeki ilk beş bankanın sektör aktif payı yüzde 62, mevduat payı yüzde 64, kredi payı ise yüzde 57 olmuştur. İlk on bankanın ise sektör aktif payı yüzde 85, mevduat payı yüzde 89, kredi payı yüzde 84 olmuştur.

Bankacılık Sisteminde Yoğunlaşma (Yüzde)

	Aralık 2006	Aralık 2007	Haz. 2008
İlk beş banka*			
T. aktif	63	62	62
T. mevduat	64	64	64
T. krediler	58	57	57
İlk on banka*			
T. aktif	86	85	85
T. mevduat	90	89	89
T. krediler	83	83	84

* Toplam aktiflere göre

Haziran 2008 itibariyle aktif büyüklüklerine göre ilk beş banka içinde 1 kamu bankası ve 4 özel banka bulunmaktadır. İlk on banka arasında ise 3 kamu bankası, 5 özel banka ve 2 yabancı banka bulunmaktadır.

Banka Büyüklükleri

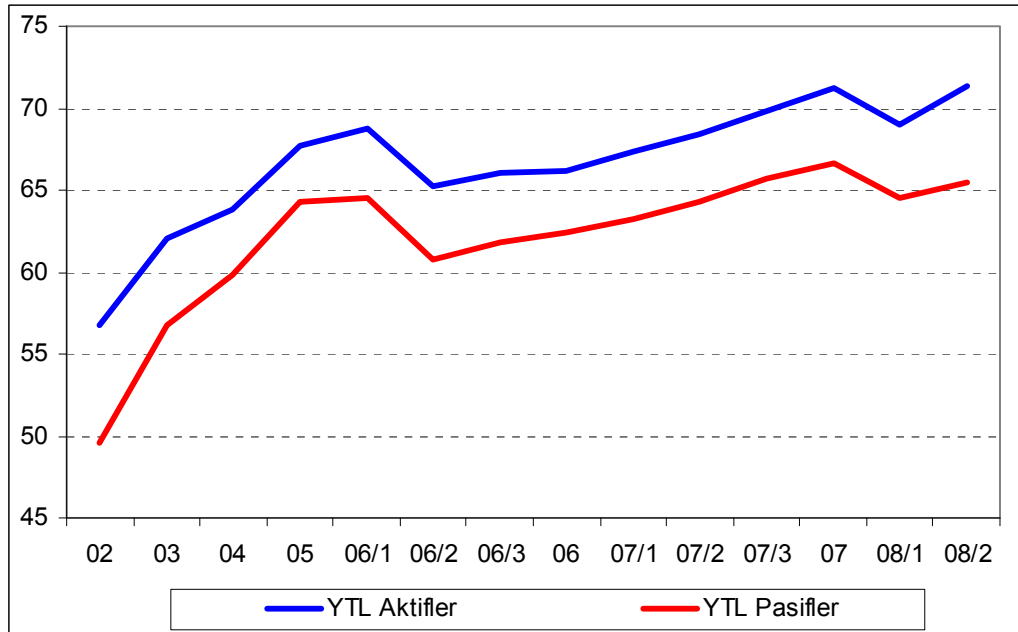
Milyar dolar	+0-1		1-5		5-10		10-20		20-40		40-50		50+
	99	08/6	99	08/6	99	08/6	99	08/6	99	08/6	99	08/6	08/6
Sayı													
Mevd. b.	37	12	17	11	6	3	4	5	1	2		1	4
Kamu			1		1		1		1	2			1
Özel	15	2	11	3	5	1	3	1				1	3
Yab.	17	9	2	4		1		4					
Fon	5	1	4										
KYB	17	8	2	4		1							
Toplam	54	20	19	12	6	3	4	5	1	2		1	4

2.4. Bilanço YTL-YP Yapısı

Sektör bilançosunda Aralık 2007'ye göre, YTL aktifler yüzde 13, YP aktiflerin YTL karşılığı yüzde 12 oranında büyümüştür. Buna karşın YTL pasifler yüzde 11, YP pasiflerin YTL karşılığı yüzde 17 oranında büyümüştür.

Buna göre bilanço içinde YP aktiflerin payı yüzde 29 düzeyinde değişmeden kalırken, YP pasiflerin payı ise yüzde 33'ten yüzde 35'e çıkmıştır.

Toplam Bilanço İçinde YTL Kalemlerin Payı (yüzde)

Bankacılık sektörünün bilanço içi YP aktif ile YP pasif farkı, Aralık 2007 dönemindeki 10,5 milyar dolar düzeyinden, Haziran 2008 döneminde 14,2 milyar dolara yükselmiştir.

Diğer taraftan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre Haziran 2008 itibariyle sektörün yabancı para net genel pozisyonu 126 milyon dolar fazla vermiştir.

Bilanço İçinde Yabancı Para Payı ve “YP Aktifler-YP Pasifler”(*)

	YP aktifler		YP pasifler		“YP aktifler-YP pasifler”	
	Yüzde pay		Yüzde pay		Milyar dolar	
	Aralık 2007	Haz. 2008	Aralık 2007	Haz. 2008	Aralık 2007	Haz. 2008
Mevduat bankaları	29	29	33	35	-10,3	-14,3
Kamu bankaları	20	21	21	24	-0,9	-2,8
Özel bankalar	35	34	38	39	-3,0	-4,6
Fondaki bankalar	10	12	11	12	0,0	0,0
Yabancı serm. bankalar	25	24	39	40	-6,5	-7,0
Kalk. ve yatırım bankaları	24	25	30	32	-0,2	0,1
Toplam	29	29	33	34	-10,5	-14,2

Kaynak: BDDK

Döviz endeksli değerler dahil edildiğinde, toplam YP varlıkların ve YP yükümlülüklerin yüzde 35'i euro ve yüzde 62'si dolar cinsindendir.

Yabancı Para Net Genel Pozisyonu

Milyon dolar	Haziran 2007	Haziran 2008
Kamu bankaları	176	-95
Özel bankalar	-682	361
Yabancı sermayeli bankalar	-102	-168
Kalkınma ve yatırım bankaları	-9	28
Sektör	-617	126

Kaynak: BDDK

Kalan vadelerine göre, bankacılık sisteminin toplam varlıklarının yüzde 33'ünün vadesi 3 ayın; yüzde 51'inin vadesi ise 1 yılın altındadır. Toplam varlıkların yüzde 49'u 1 yıl ve üzeri vadeye sahiptir. Buna karşılık toplam yükümlülüklerin yüzde 73'ünün vadesi 3 ayın, yüzde 79'unun vadesi ise 1 yılın altındadır. Toplam yükümlülüklerin yüzde 21'i 1 yıl ve üzeri vadeye sahiptir.

2.5. Aktiflerin Yapısı

Haziran 2008 itibariyle, toplam aktifler içinde kredilerin payı Aralık 2007'ye göre 3 puan artarak yüzde 53'e yükselmiş; finansal varlıkların payı ise 2 puan azalarak, yüzde 29'a gerilemiştir. Likit aktiflerin payı değişmemiştir.

Takipteki krediler, bir kısmının aktif yönetim şirketlerine satılmasına rağmen, artmaya devam etmiş ve karşılıkların takipteki kredileri karşılama oranı düşmüştür.

Aktiflerin Gelişmesi ve Yapısı, Haziran 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2007- Haz. 2008		Yüzde pay	
			yüzde değişme YTL	dolar	Aralık 2007	Haz. 2008
Likit aktifler	81.056	66.515	8	3	13	13
Finansal varlıklar	183.651	150.706	4	-1	31	29
G. U. D.farkı yansıtılan FV.	11.439	9.387	-11	-15	2	2
Satılmaya hazır FV	126.464	103.778	5	0	21	20
Vad. kadar elde tut yat.	45.638	37.451	7	2	8	7
Riskten kor. amaçlı türev FV.	110	90	179	166	0	0
Krediler	337.315	276.806	20	14	50	53
Takipteki krediler	10.188	8.361	4	-1	2	2
Özel karşılıklar	8.596	7.054	-1	-6	2	1
Duran aktifler	21.147	17.353	-2	-7	4	3
İştirakler	1.355	1.112	4	-1	0	0
Bağlı ortaklıklar	8.653	7.101	-7	-12	2	1
Birlikte kontrol ed. ortak.	13	11	0	-5	0	0
Maddi duran varlıklar	9.037	7.416	6	1	2	1
Maddi olm. duran varlıklar	1.724	1.415	-13	-18	0	0
Satış amaçlı duran varlıklar	365	299	-8	-13	0	0
Diğer aktifler	9.835	8.071	17	11	2	2
Toplam aktifler	633.003	519.451	13	7	100	100

YP krediler, YTL kredilerden ve bilançodan daha hızla artmıştır. YTL kredilerin toplam aktiflerdeki payı 2 puan artarak yüzde 39'a, YP kredilerin payı ise 1 puan artarak yüzde 14'e yükselmiştir.

Mevduatın krediye dönüşme oranı, Aralık 2007'ye göre 4 puan artarak yüzde 83'e yükselmiştir. Haziran 2008 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 52, özel bankalarda yüzde 92 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 111 olmuştur.

Takipteki Krediler* ve Özel Karşılık Oranı (Yüzde)

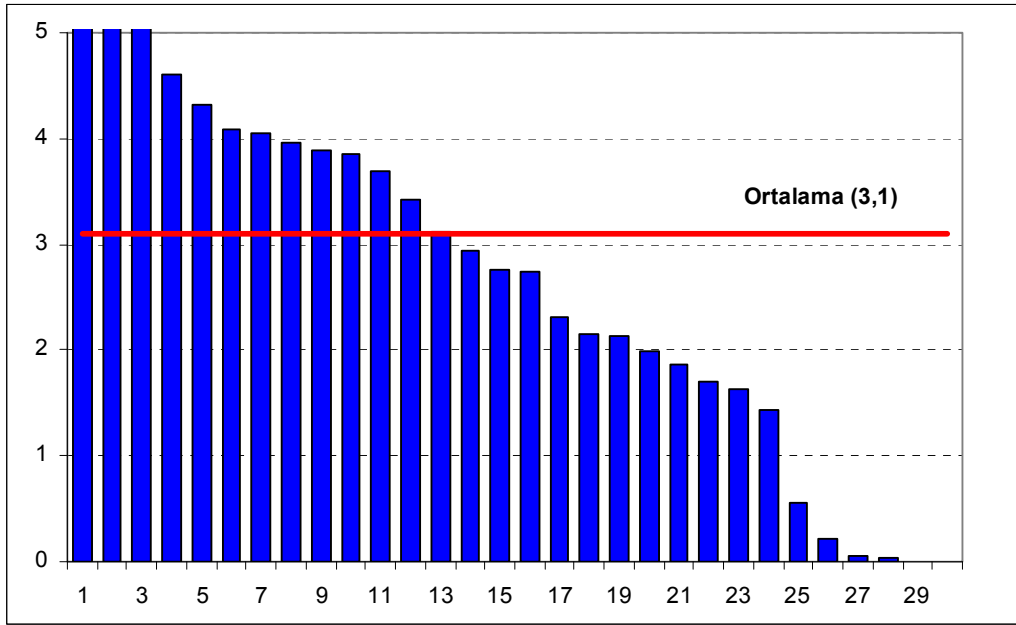
	Takipteki krediler/ Toplam krediler		Özel karşılıklar/ Takipteki krediler	
	Aralık 2007	Haz. 2008	Aralık 2007	Haz. 2008
Mevduat bankaları	3,6	3,1	88,3	84,3
Kamu bankaları	4,1	3,6	96,3	88,7
Özel bankalar	3,6	2,9	86,8	83,9
Yabancı sermayeli b.	2,9	2,8	80,5	79,0
Kalkınma ve yatırım b.	1,4	1,3	93,4	85,8
Toplam	3,5	3,0	88,4	84,4

* Karşılık öncesi

Karşılık öncesi takipteki kredilerin bilanço içindeki payı yüzde 2, toplam kredilere oranı ise yüzde 3 düzeyinde kalmıştır. Özel karşılıklar düşüldükten sonra takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı ise yüzde 0,5 olmuştur. Takipteki

kredilerin yüzde 84'ü için özel karşılık ayrılmıştır. Bazı bankaların takipteki kredilerin bir kısmını aktif yönetim şirketlerine satmalarına rağmen, takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı Mart 2008'e göre hafifçe artmış ve özel karşılık ayrılma oranı 3 puan gerilemiştir.

Mevduat Bankalarında Takipteki Krediler/Toplam Krediler (yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

Mevduat bankalarında, Haziran 2008 itibariyle, karşılık öncesi takipteki alacakların toplam kredilere oranı yüzde 3,1 olarak gerçekleşmiştir. 12 bankada bu oran, ortalamanın üzerinde gerçekleşirken; 1 bankada sıfır olmuştur. Mevduat bankalarından 3 tanesi kredi kullandırmamaktadır.

2.6. Pasiflerin Yapısı

Toplam mevduat, Haziran 2008 itibariyle, geçen yıl sonuna göre yüzde 13 oranında artmıştır. YTL mevduat yüzde 12 artarken, YP mevduatın YTL karşılığı yüzde 16 büyümüştür. Toplam pasifler içinde toplam mevduatın payı yüzde 64 düzeyindedir. YP mevduat dolar bazında yüzde 10, euro bazında yüzde 3 artmıştır. Haziran 2008 itibariyle YP mevduat 144 milyar YTL (119 milyar dolar), YTL mevduat ise 260 milyar YTL (214 milyar dolar) düzeyindedir.

Toplam kaynakların yüzde 23'ünü oluşturan mevduat dışı kaynaklar Haziran 2008 itibariyle bir önceki yıl sonuna göre YTL bazında yüzde 19, dolar bazında yüzde 13 oranında artmıştır. Yurtdışından sağlanan krediler ve repo işlemlerinden sağlanan kaynaklardaki yükselme, bu artışta etkili olmuştur. Büyük bölümünü yurtdışından sağlanan kaynakların oluşturduğu "alınan krediler" kalemi dolar bazında yüzde 11 artmıştır.

Pasiflerin Gelişmesi ve Yapısı, Haziran 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2007- Haz. 2008 Yüzde değişme		Yüzde pay	
			YTL	dolar	Aralık 2007	Haz. 2008
Mevduat	404.813	332.195	13	8	64	64
TP	260.371	213.664	12	7	41	41
YP	144.442	118.531	16	10	22	23
Mevduat dışı kayn.	108.891	89.358	19	13	16	17
Özkaynaklar	74.056	60.771	1	-4	13	12
Ödenmiş serm.	32.008	26.267	5	0	5	5
Sermaye yedekleri	13.804	11.327	-13	-17	3	2
Kar yedekleri	37.802	31.021	22	16	6	6
Toplam Kar/Zarar	-9.558	-7.843	158	146	-1	-2
Geçmiş yıl K/Z	-17.562	-14.411	-3	-7	-3	-3
Dönem K/Z	8.004	6.568	-44	-47	3	1
Diğer pasifler	45.244	37.128	16	10	7	7
Toplam	633.003	519.451	13	7	100	100

YTL mevduatlar içinde resmi kuruluşlar mevduatının payı 1 puan artışla yüzde 4'e yükselirken; tasarruf mevduatının payı 1 puan azalarak yüzde 38'e gerilemiştir. Diğer mevduat türlerinin toplam mevduat içindeki payları değişmemiştir.

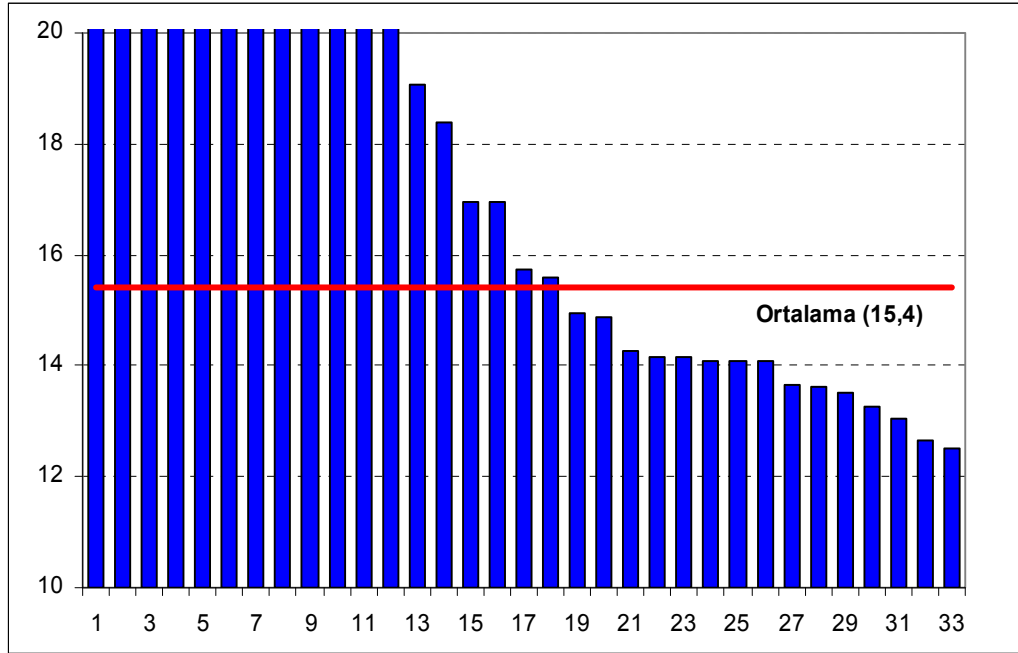
Mevduatın Türlerine Göre Dağılımı, Haziran 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2007- Haz. 2008 yüzde değişme		Yüzde pay	
			YTL	dolar	Aralık 2007	Haz. 2008
Tasarruf mevduatı	154.979	127.178	11	6	39	38
Resmi kuruluşlar	20.278	16.640	42	35	4	5
Ticari kuruluşlar	55.257	45.344	13	8	14	14
Bankalar mevduatı	13.534	11.106	9	3	3	3
Diğer kuruluşlar	22.774	18.689	4	-1	6	6
DTH	137.399	112.752	15	9	34	34
Kıymetli madenler depo	259	212	69	61	0	0
Toplam	404.479	331.921	13	8	100	100

Toplam mevduatın ortalama vadesi, 2007 sonuna göre hafifçe gerileyerek yaklaşık olarak 2,4 ay düzeyinde gerçekleşmiştir. YP mevduatın ortalama vadesi 2,8 ay ile 2,1 aylık YTL mevduattan biraz daha uzundur. Mevduatın ortalama vadesindeki gerilemede, YTL kalemler daha etkili olmuştur.

Haziran 2008 itibariyle mevduat bankalarının sermaye yeterliliği oranı ortalama yüzde 15,4 olarak gerçekleşmiştir. Sermaye yeterliliği oranı 18 bankada ortalamanın üzerinde olmuştur.

Mevduat Bankalarında Sermaye Yeterliliği (yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

Sektör özkaynakları, 2008 yılının ilk yarısında önemli bir değişme göstermemiş ve 74,1 milyar YTL (60,8 milyar dolar) düzeyinde gerçekleşmiştir. Aralık 2007'ye göre, özel ve yabancı bankaların özkaynaklarında artış, kamu ve Fon bankalarının özkaynaklarında azalma olmuştur. Kalkınma ve yatırım bankalarının özkaynakları da yüzde 8 oranında artarak 9,6 milyar YTL'ye (7,9 milyar dolar) yükselmiştir. Öte yandan, özkaynakların toplam aktiflere oranı, söz konusu dönem itibarıyla 1,1 puan azalarak yüzde 12'ye gerilemiştir.

Özkaynaklar, Haziran 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2007- Haz. 2008 Yüzde değişme YTL	dolar	Sermaye Yeterliliği Rasyosu (yüzde) Haz. 2008
Mevduat bankaları	64.417	52.861	0	-5	15,4
Kamu bankaları	14.827	12.167	-12	-16	14,5
Özel bankalar	36.752	30.159	2	-3	15,8
Fondaki bankalar	621	509	-7	-11	58,0
Yabancı sermayeli b.	12.218	10.026	10	4	14,5
Kalkınma ve yatırım b.	9.639	7.910	8	2	62,7
Toplam	74.056	60.771	1	-4	16,9

Yılın ilk yarısında özkaynaklar, faiz oranlarındaki artışa bağlı olarak, menkul değerler değerlendirme farkı hesabındaki gerilemeden olumsuz etkilenmiştir. Bu olumsuz etki, ödenmiş sermaye ve olağanüstü yedeklerdeki artışla kısmen dengelenmiştir. Özkaynaklar, YTL'nin 2008 yılının ilk yarısında başlıca para

birimleri karşısındaki değer kaybına bağlı olarak, dolar bazında yüzde 4 gerilemiştir.

Serbest özkaynaklar rasyosunun (özkaynaklar-duran aktifler-karşılık sonrası takipteki alacaklar/toplam aktifler) Aralık 2007 itibariyle yüzde 9 olan değeri, Haziran 2008 itibariyle yüzde 8,1'e gerilemiştir. Öte yandan, sermaye yeterliliği standart rasyosu, Haziran 2008 itibariyle, yıl sonuna göre 2,2 puan gerileyerek yüzde 16,9 olmuştur. Sermaye yeterliliği rasyosundaki gerilemede, kredi stokundaki artışın devam etmesi ve özkaynaklardaki duraklama etkili olmuştur.

Serbest Özkaynaklar, Haziran 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	T. Aktiflere oran (yüzde)	
			Aralık 2007	Haz. 2008
Mevduat bankaları	42.382	34.779	7,8	6,9
Kamu bankaları	13.161	10.800	8,0	5,7
Özel bankalar	20.427	16.762	7,0	6,7
Fondaki bankalar	592	485	70,2	70,2
Yabancı sermayeli bankalar	8.202	6.731	9,7	9,4
Kalkınma ve yatırım bankaları	8.366	6.866	44,3	44,2
Toplam	50.748	41.645	9,0	8,1

Haziran 2008 itibariyle sektörün net dönem karı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2 oranında artarak 8.004 milyon YTL (6.568 milyon dolar) olmuştur. İlk altı aylık dönemde bankacılık sektörünün aktif karlılığı yüzde 1,3, özkaynak karlılığı ise yüzde 10,8 oranında gerçekleşmiştir.

Mevduat bankaları grubuna dahil olan, kamu bankalarının Haziran 2008 itibariyle özkaynak karlılığı (dönemsel) yüzde 15, özel bankaların yüzde 11,7 ve yabancı bankaların yüzde 7,9 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönem itibariyle kalkınma ve yatırım bankalarının özkaynak karlılığı yüzde 4,7 olmuştur.

Net Dönem Kar-Zararı, Haziran 2008

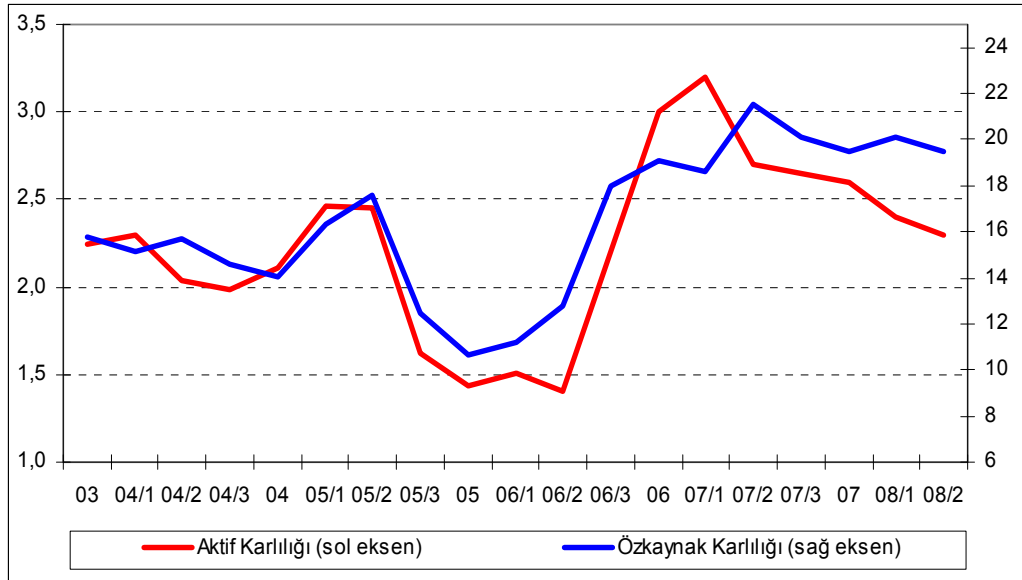
	Net dönem kar-zararı (Milyon YTL)		Aktif karlılığı* (Yüzde)	Özkaynak karlılığı* (Yüzde)
	Haz. 2007	Haz. 2008	Haz. 2008	Haz. 2008
Mevduat bankaları	7.459	7.548	1,2	11,7
Kamu bankaları	2.319	2.226	1,2	15,0
Özel bankalar	4.153	4.317	1,3	11,7
Fondaki bankalar	71	42	5,4	6,8
Yabancı sermayeli b.	916	963	1,0	7,9
Kalkınma ve yatırım b.	412	456	2,2	4,7
Toplam	7.870	8.004	1,3	10,8

*Dönemsel

Yıllık bazda özkaynak karlılığı, Haziran 2008 itibariyle yüzde 19,5 olmuştur. Aktif karlılığı ise aynı dönem itibariyle yüzde 2,3 olarak gerçekleşmiştir. Yıllık bazda özkaynak karlılığı Aralık 2007'de yüzde 19,5; Mart 2008'de ise yüzde 20,1

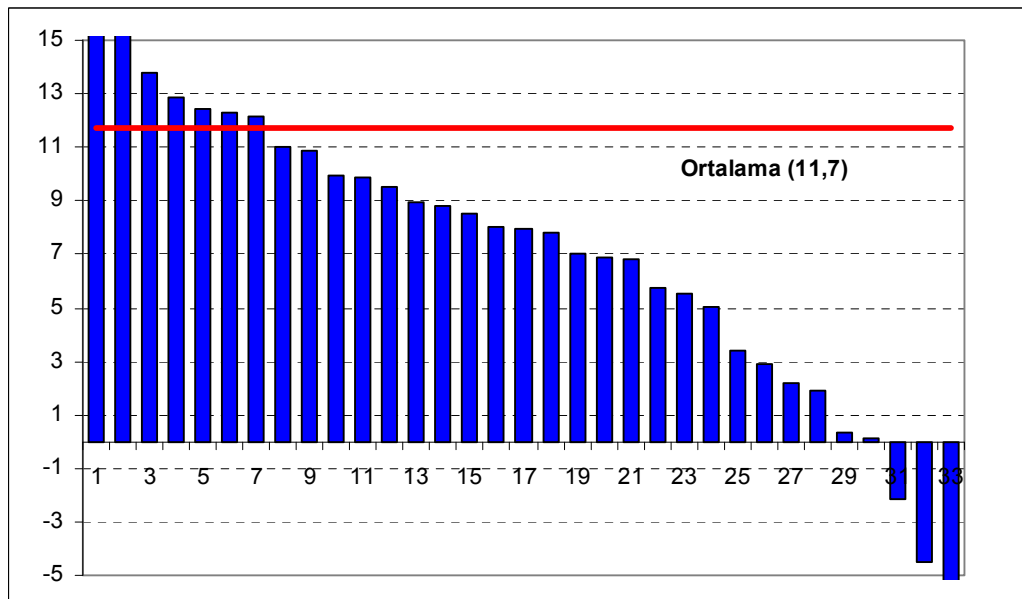
olarak gerçekleşmiştir. Aralık 2007'ye göre aktif karlılığı gerilerken; özkaynak karlılığı değişmemiştir.

Özkaynak ve Aktif Karlılığı (Yıllık bazda, yüzde)

Mevduat bankalarının Haziran 2008 itibarıyla, dönemsel (altı aylık) özkaynak karlılığı ortalama yüzde 11,7 olmuştur. Özkaynak karlılığı, 7 bankada ortalamanın üzerinde gerçekleşirken, 3 banka da zarar etmiştir.

Mevduat Bankalarında Özkaynak Karlılığı (Altı Aylık, yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

2.7. Gelir-Gider Durumu

Yılın ilk altı ayında bankacılık sektörünün faiz gelirleri 38.616 milyon YTL, faiz giderleri 23.610 milyon YTL olmuştur. Net faiz gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 26 oranında artarak 15.006 milyon YTL düzeyinde gerçekleşmiştir. Faiz marjı genişlemiştir.

Gelir-Gider Tablosu, Haziran 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme	
			YTL	Dolar
Faiz gelirleri	38.616	31.689	18	26
Faiz giderleri	23.610	19.374	13	21
Net faiz geliri	15.006	12.314	26	35
Net ücret ve komisyon gelirleri	4.201	3.448	14	22
Temettü gelirleri	712	584	76	89
Ticari kar/zarar (net)	391	321	-22	-16
Sermaye piyasası işl. kar/zarar	431	353	-304	-318
Kambiyo işlemleri kar/zarar	-40	-33	-106	-106
Diğer faaliyet gelirleri	2.846	2.336	-1	6
Faaliyet gelirleri/giderleri toplamı	23.156	19.002	20	28
Kredi ve diğer alac. değer düşüş karş.(-)	3.215	2.638	59	70
Diğer faaliyet giderleri (-)	9.951	8.166	27	36
Net faaliyet karı/zararı	9.991	8.199	5	13
Sürdürülen faal. vergi öncesi kar/zarar	9.991	8.199	5	13
Sürdürülen faal. vergi karşılığı	-1.987	-1.631	23	32
Sürdürülen faal. dönem net kar/zararı	8.004	6.568	2	9
Net dönem kar/zararı	8.004	6.568	2	9

Net ücret ve komisyon gelirleri yüzde 14 oranında artarak 4.201 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Diğer faaliyet gelirleri önemli bir değişim göstermemiştir. Buna karşılık diğer faaliyet giderleri ile kredi ve diğer alacaklar değer düşüş karşılıklarındaki artış, faiz marjından gelen olumlu etkiyi sınırlandırmış ve net dönem karı sadece yüzde 2 oranında artmıştır.

2.8. Nazım Hesaplar

Bilanço dışı yükümlülükler, Aralık 2007'ye göre yüzde 28 oranında artarak 470 milyar YTL'ye, emanet ve rehinli kıymetler ise yüzde 14 oranında artarak 5.360 milyar YTL'ye yükselmiştir. Böylece toplam nazım hesaplar yüzde 15 oranında artarak 5.830 milyar YTL olmuştur.

Nazım Hesaplar, Haziran 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	yüzde değişme (altı aylık)	
			YTL	dolar
Bilanço dışı yükümlülükler	470.031	385.714	28	22
Garanti ve kefaletler	102.246	83.905	22	16
Taahhütler	139.645	114.594	11	6
Türev finansal araçlar	228.140	187.215	44	37
Emanet ve rehinli kıymetler	5.360.461	4.398.868	14	9
Toplam	5.830.491	4.784.582	15	10

Bilanço dışı yükümlülüklerdeki artış, özellikle “türev finansal araçlar” alt kalemindeki artıştan kaynaklanmıştır. Türev finansal araçlardaki artışın önemli ölçüde risk dengeleme amaçlı işlemlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

2.9. Banka ve Şube Sayısı

Haziran 2008 itibariyle bankacılık sektöründe 46 banka faaliyet göstermiştir. Toplam şube sayısı 2008 yılının ikinci çeyreğinde 322 adet artarak 8.174’e yükselmiştir. Kalkınma ve yatırım bankalarının şube sayısı 2; mevduat bankalarının şube sayısı ise 320 adet artmıştır. Böylece şube sayısı rekor düzeye yükseldiği Mart 2008’den sonra da artmaya devam etmiştir.

Bankacılık Sisteminde Banka ve Şube Sayısı*

	Mart 2008		Haziran 2008	
	bankalar	şubeler	bankalar	şubeler
Mevduat bankaları	33	7.801	33	8.121
Kamu bankaları	3	2.246	3	2.269
Özel bankalar	11	3.759	11	3.955
Fon bankaları	1	1	1	1
Yabancı sermayeli bankalar	18	1.795	18	1.896
Kalkınma ve yatırım bankaları	13	51	13	53
Toplam	46	7.852	46	8.174

* K.K.T.C ve yabancı ülkelerdeki şubeler dahil.

Bankacılık sektöründe, Mart 2008 itibariyle 163.295 olan çalışan sayısı 3.525 kişi artarak, Haziran 2008 itibariyle 166.820’ye yükselmiştir. Çalışan sayısı Fon bankasında azalırken, diğer banka gruplarında artmıştır.

3. ATM ve Kredi Kartı Sayısı

Bankalararası Kart Merkezi’nin verilerine göre, Haziran 2008 itibariyle, toplam kredi kartı sayısı Haziran 2007’ye göre yüzde 17 oranında artarak 40,5 milyona, toplam banka kartı sayısı da yüzde 2 oranında artarak 57,3 milyona yükselmiştir. Aynı dönem itibariyle, POS ve ATM sayıları da sırasıyla yüzde 19 ve 17 artarak, 1.597.780 ve 20.467 düzeyine yükselmiştir.

Kredi Kartı, Banka Kartı, POS ve ATM Sayıları

	Haziran 2008		Değişme (yıllık)	
	Miktar (Adet)	işlem Hacmi (2008/II) (Milyon YTL)	Miktar (yüzde)	İşlem Hacmi (yüzde)
Kredi Kartı (Bin adet)	40.460	46.612	17	34
Banka Kartı (Bin adet)	57.305	37.905	2	14
POS Sayısı	1.597.780	...	19	...
ATM Sayısı	20.467	...	17	...

2008 yılı ikinci çeyreğinde kredi kartı işlem hacmi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 34 artarak 46,6 milyar YTL’ye, banka kartı işlem hacmi ise yüzde 14

artarak 37,9 milyar YTL'ye yükselmiştir. Yıllık bazda kredi kartı işlem hacmi 164 milyar YTL, banka kartı işlem hacmi ise 139,3 milyar YTL olmuştur.

4. İnternet bankacılığı istatistikleri

İnternet bankacılığı aktif müşteri sayısı Haziran 2008 itibariyle, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 34 artarak, 4,8 milyon kişiye yükselmiştir. Müşterilerin yüzde 89'u bireysel, yüzde 11'i kurumsaldır.

İnternet Bankacılığı Seçilmiş Göstergeler

	Haziran 2007	Haziran 2008	Yıllık değişme (yüzde)
Aktif müşteri sayısı (bin adet)	3.578	4.797	34
İşlem hacmi (Milyon YTL)			
Finansal işlemler	131.086	143.782	10
Yatırım işlemleri	40.516	49.449	22
Toplam	171.602	193.231	13

Kaynak: TBB

İnternet bankacılığından yapılan işlemler geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 13 artarak, 193 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Ağırlıklı olarak havale işlemlerinden oluşan finansal işlemler yüzde 10 oranında artmıştır. Aynı dönem için, yatırım işlemleri yüzde 22 artış göstermiştir.